

مهر مهربان، یار مهربان

محمد رضا سنگری

عبرت و «پژوهشگاه‌های معرفت» اند که باید دید و خواند و شناخت و شناساند.

۴. **کتاب رفتارها؛ رفتار خوبان و حتی رفتار بدان - به قول لقمان - ادب آموز است.** اُسوه‌ها را باید بشناسیم و از تبهکاران نیز درس بیاموزیم. به تعبیری لطیف از **امام حسین (ع)**، «چشم‌گردانی کنید میان خوبان و زشت‌کاران تا از هر دو درس زندگی بیاموزید.»

۵. **کتاب‌ها و آثار مکتوب؛ دعوت همارة قرآن و پیشوایان و خردورزان این است که کتاب‌خوانی فراموش نشود.**

اینک در بهار تعلیم و تربیت، یک‌بار دیگر کتابخانه‌ی مدرسه را غبارروبی کنیم و آن را به کتاب‌های تازه بیاراییم و مهمان کنیم و بارور کنیم و صد البته نه برای حجم‌افزایی و زینت که برای انگیزه‌آفرینی در مطالعه و پژوهش و خواندن. چه خوب است دبیران عزیز زبان و ادبیات فارسی هر روز کتابی تازه با خود به

کلاس ببرند و هر جلسه - هر چند به کوتاهی دقیقه‌ای - کتابی را معرفی کنند یا از دانش‌آموزان بخواهند، در آغاز کلاس کتاب تازه‌ای معرفی کنند. اگر کتابخانه‌ی کلاس در هر کلاس نیز شکل و سامان بگیرد، چه اتفاق زیبا و مبارکی خواهد شد!

کاش ایستگاه مطالعه، که امروز، در فرودگاه‌ها، پایانه‌ها، مراکز و نهادها، باب شده است، در فضای مدرسه‌ها نیز ایجاد شود. به نظر می‌رسد دبیر ادبیات، شایسته‌ترین کسی است که می‌تواند در این امر سازنده پیش قدم باشد و «خدایش رحمت کند» که به قول **ابوسعید** «یک گام پیش نهد» و...

دو سال پیش سرانۀ مطالعه در ایران ۷۰ دقیقه اعلام شد. گمان می‌کنم با این تمهیدات و اقدامات، سرانۀ مطالعه چشمگیرتر و بارورتر شود و معلوم است هر که در این «راه» پویه‌ای کند و چراغی برافروزد، چراغان آن جهان و این جهان یاریگرش خواهد بود.

بگذارد در «کتاب ناگزیری» که در ستاخیز می‌خوانیم، نشانی از کتاب نیز باشد!

حق یارتان

بهار دانش؛ پاییز است و طلوع مهر، طلیعه‌ی زمزمه‌ی درس و کتاب و مدرسه و حضور در باغ پربرگ و بار دانش و آموختن و بالیدن. پاییز تداعی رخوت در خندان و برگ‌ریزان است اما در فضای تعلیم و تربیت، تداعی نشاط و رویش برگ‌های تازه بر شاخسار جان و اندیشه.

در این میان، یکی از واژه‌های آشنای مهر و سال تحصیلی «کتاب» است که در ذهن نسل دانش‌آموز و معلم «کتاب»، مراعات‌النظیر «یار مهربان» را فریاد می‌آورد.

لذت مطالعه و کتاب خواندن از دلپذیرترین لذایذ عالم است و مطالعه و پژوهش و تحقیق از والاترین نشانه‌های بالندگی، و مدرسه، فرصتی تا این لذت با کام‌ها آشنا شود و پژوهش با گام‌ها.

وقتی اعجاز آخرین پیامبر «کتاب» است و «کتاب» کمال اعجاز زنجیره‌ی انبیاء، معلوم می‌شود که نسل پیامبر آخر الزمان و فرزندان عصر کمال، باید با بالی از کتاب پرواز کنند و

میزان کتاب‌خوانی و کتاب‌آفرینی، ترجمان و معیار رشد و کمال و شکوفایی جامعه باشد.

برای انسان در بیان آخرین کتاب پیامبرانه - قرآن - چندین کتاب برای مطالعه پیشنهاد شده است:

۱. **کتاب خود؛** البته همه ناگزیر روزی کتاب خود را می‌خوانند و به آن‌ها گفته می‌شود اِقْرَأْ کتابک. خودخوانی از زیباترین فرصت‌های مطالعاتی است که باید فراهم شود. آنکه خود را نخواند، هر چه بخواند هیچ نخوانده است.

۲. **کتاب آفرینش؛** هستی‌خوانی خود گونه‌ای مطالعه است؛ دعوت قرآن به سیر در «ارض» است و خواندن کتابی است که به قول سعدی فقط «برگ در خندان سبز»ش «معرفت کردگار» است و به تعبیری می‌توان گفت برگ زردش معرفت روزگار! کوه، دشت، دریا، ستاره، آسمان همه و همه کتاب باز خداوند برای مطالعه‌اند.

۳. **کتاب تاریخ؛** سیر در زمین برای نظاره‌ی افول و طلوع تمدن‌ها و به تعبیر قرآن درک «عاقبت مکذبین» بارها مطرح شده است. کتب تاریخی، موزه‌ها و آثار بر جای مانده پیشینیان «کتاب‌های